

การพ่นสูดยาชนิดผงรูปแบบ Accuhaler

(Administration medication via a dry powder inhaler)

คำจำกัดความ (Definition)

การพ่นสูดยาชนิดผงรูปแบบAccuhaler เป็นการให้ยาสูดพ่นชนิดของรูปแบบAccuhaler เพื่อให้ยาเข้าไป
คูดซึมอยู่ในหลอดลมในปอดของทางเดินหายใจในผู้ป่วยโรคหืดและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง

วัตถุประสงค์ (Objective) เพื่อ

1. ช่วยให้ผู้สูดดมในปอดเกิดการขยายตัว หรือเปิดกว้างมากขึ้น
2. ช่วยให้เยื่อหลอดลมยุบววม ลดการอักเสบของหลอดลม
3. ช่วยให้ผู้ป่วยหายใจได้สะดวกมากขึ้นจากการไหลของอากาศเข้า-ออกได้มากกว่าปกติ

อุปกรณ์(Equipment)

1. หลอดยาสูดชนิดผง(Dry powder inhalers: DPIs) รูปแบบAccuhaler
2. สำลีแห้ง 2 ก้อน

การประเมิน (Assessment)

ประเมินเสียงปอด ลักษณะการหายใจ ประเมินความสามารถในการพ่นสูดยาชนิดผง

ข้อวินิจฉัยการพยาบาล (Nursing diagnosis)

1. การจับเสมหะไม่มีประสิทธิภาพ
2. รูปแบบการหายใจไม่มีประสิทธิภาพ
3. การแลกเปลี่ยนก๊าซลดลง
4. ขาดความรู้ในการใช้ยาพ่นสูดชนิดผง
5. เสี่ยงต่อความทนต่อกิจกรรมลดลง

ขั้นตอนการปฏิบัติ (Implementation)

กิจกรรม (Action)	เหตุผล (Rationale)
1. ตรวจสอบบันทึกการให้ยากับคำสั่งการรักษา ตรวจสอบประวัติการแพ้ยา	- มั่นใจว่าให้ยาถูกต้องตามแผนการรักษา
2. ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของยา สำหรับผู้ป่วย การออกฤทธิ์ การพยาบาลขนาด ที่ปลอดภัย	- มั่นใจว่าให้ยาถูกต้องตามหลัก 6 R
3. จัดเตรียมอุปกรณ์และยาให้พร้อมใช้	- ประหยัดเวลาและสะดวกในการปฏิบัติงาน
4. อธิบายให้ผู้ป่วยเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ของการใช้ยาและตำแหน่งที่ยาออกฤทธิ์	- เคารพสิทธิผู้ป่วย ลดความวิตกกังวลและขอความร่วมมือจากผู้ป่วย
5. จัดให้ผู้ป่วยนั่งหรือนอนศีรษะสูง	- รับยาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. ถ้าผู้ป่วยมีเสมหะแนะนำให้บ้วนออกให้หมด ก่อนพินยา	- ให้ผู้ป่วยสูดยาแรงเต็มที่
7. แนะนำวิธีการใช้ยาและให้ผู้ป่วยปฏิบัติตาม ขั้นตอนดังนี้	- ยาดูดซึมได้เต็มที่
7.1 เครื่องเปิดแอกคิวเฮลเลอร์ โดยใช้มือข้าง หนึ่งจับที่ตัวเครื่องด้านนอกไว้แล้วใช้ นิ้วหัวแม่มือของอีกมือหนึ่งวางที่ร่องคัน นิ้วหัวแม่มือในทิศทางออกจากตัวจนสุด	- ผู้ป่วยได้รับยาตามแผนการรักษา
7.2 เลื่อนถ็องมือไว้โดยให้ด้านปาก กระบอกหันเข้าหาตัวแทนแกนเลื่อน ออกไปจนสุดจนได้ยินเสียง"คลิก"	
7.3 เป่าลมหายใจออกทางปากให้สุด จากนั้น ให้อ้อมกระบอกยาให้สนิทสุดลมหายใจเข้า ทางปากให้ลึกและแรงเต็มที่ เอาหลอดยา ออกจากปาก พร้อมหุบปากทันทีคลื่น หายใจไว้ประมาณ 10 วินาที เพื่อให้ยาดูด ซึมบริเวณหลอดลมได้เต็มที่ แล้วค่อยเป่า ลมหายใจออกซ้ำๆกรณีผู้ป่วยที่มีแรงน้อย	

<p>ให้สูดซ้ําโดยไม่ต้องเลื่อนเปิดยาอีก</p> <p>7.4 ปิดโดยวางนิ้วหัวแม่มือลงบนร่อง แล้วเลื่อนกลับเข้าตัวจนสุด เมื่อเครื่องถูกปิดจะมีเสียง”คลิก” ตัวแกนจะเลื่อนคืนกลับเข้าที่ตำแหน่งเดิม และจะถูกตั้งเครื่องใหม่โดยอัตโนมัติเพื่อพร้อมใช้งานได้ในครั้งต่อไป(ก่อนปิดให้ใช้สำลีเช็ดปากกระบอกให้แห้งก่อนปิด)</p> <p>7.5 แนะนำให้ผู้ป่วยบ้วนปากให้สะอาดหลังใช้ทันที</p> <p>8. เก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อย</p> <p>9. ประเมินอาการหลังพ่นยา โดยสังเกตอาการใจเต้น หัวใจเต้นเร็ว</p> <p>10. บันทึกการให้ยาในแบบบันทึกการให้ยา บันทึกการปฏิบัติ การตอบสนองการให้ยา และอาการผิดปกติในแบบบันทึกทางการพยาบาล</p>	<p>- ป้องกันเชื้อราในปาก</p> <p>- พร้อมใช้งานครั้งต่อไป</p> <p>- ดูแลการตอบสนองการให้ยา</p> <p>- เป็นหลักฐานและสื่อสารให้ทีมรักษาทราบ</p>
---	---

การบันทึก (Documentation)

บันทึกวันเวลาที่ผู้ป่วยได้รับยา รวมทั้งการได้รับยาเมื่อมีอาการ (prn)ลักษณะการหายใจการตอบสนองภายหลังได้รับยาสัญญาณชีพความอิ่มตัวของออกซิเจน(O₂ sat)ในกระแสเลือดการปฏิบัติเฝ้าระวังการรับยา

ข้อควรระวัง (Special consideration)

1. แนะนำวิธีการใช้ยาสูดพ่นชนิดผงในผู้ป่วยที่ไม่เคยได้รับยาโดยวิธีนี้ให้เข้าใจและปฏิบัติได้ถูกต้อง
2. ตรวจช่องปากและจมูก ดูการอักเสบหรือติดเชื้อหรือไม่
3. ติดตามความสะอาดของช่องปากภายหลังการพ่นสูดยา
4. เก็บในที่สะอาดและแห้งไม่อับชื้น
5. ประเมินความสามารถในการใช้ยาพ่นสูดชนิดผงและการดูแลช่องปาก

การประเมินผล (Evaluation) การฟ่นสูดยาชนิดผงรูปแบบ Accuhaler

เกณฑ์การประเมิน	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2		ครั้งที่ 3	
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่
เชิงโครงสร้าง <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ปฏิบัติ คือ พยาบาล 2. จัดเตรียมอุปกรณ์ครบถ้วน 						
เชิงกระบวนการ <ol style="list-style-type: none"> 1. แจ้งให้ผู้ป่วยทราบ 2. อธิบายวัตถุประสงค์และการออกฤทธิ์ของยา 3. จัดให้ผู้ป่วยนั่งหรือนอนศีรษะสูง 4. แนะนำวิธีการใช้ยาได้ถูกต้อง 5. ผู้ป่วยปฏิบัติตามขั้นตอนได้ถูกต้อง 6. บันทึกการให้ยาในแบบบันทึกการให้ยา บันทึกการปฏิบัติ การตอบสนองการใช้ยา และอาการผิดปกติในแบบบันทึกทางการพยาบาล 						
เชิงผลลัพธ์ <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ป่วยและญาติให้ความร่วมมือ 2. ผู้ป่วยได้รับยาฟ่นสูดเต็มที่ ไม่มีสเปรย์สีขาวออกจากปากหรือจมูก 3. การบันทึกการให้ยาในแบบบันทึกการให้ยาและมีบันทึกการตอบสนองการใช้ยาและอาการผิดปกติในแบบบันทึกทางการพยาบาล 						

